

Windpark Langeveen

Verslag bijeenkomst 1 omgevingsraad Windpark Langeveen

Datum: 13 september 2022

Locatie: Café Restaurant Waaijer te Langeveen

Aanwezigen: Hans en Renate Plegt (inwoners van Langeveen), Rudie Oude Nijeweeme (Oude Nijeweeme BV), Matthijs Oppenhuizen en Harld Schuldink (Pure Energie).

Wijze van verslaglegging

Er is een presentatie gemaakt die tijdens de bijeenkomst als agenda is gebruikt. De presentatie is als bijlage bij dit verslag gevoegd. Dit verslag beschrijft vooral de vragen en opmerkingen die zijn gemaakt, reacties daarop en gemaakte afspraken. Het verslag volgt de structuur van de presentatie. Vragen en opmerkingen staan eerst genoemd. Reacties van Oude Nijeweeme BV en Pure Energie hierop staan achter de zwarte pijl →.

1. Welkom, kennismaken en mededelingen

De aanwezigen maken in het kort kennis met elkaar en er wordt onder andere een nadere introductie gegeven op het bedrijf Pure Energie en ervaringen uit andere windprojecten.

1. Er wordt kort stil gestaan bij de informatieavond die werd gehouden op 24 mei. Vanuit de omgevingsraad wordt er aangegeven dat de algemene afdrank is dat de informatieavond goed is verlopen, zeker als dit wordt vergeleken met hoe dergelijke avonden soms elders in het land verlopen.
→ De initiatiefnemers van Windpark Langeveen kijken op eenzelfde wijze terug op de informatieavond. De informatieavond is in lijn met de overige reacties vanuit de omgeving verlopen: niet iedereen is enthousiast over het initiatief, maar hoewel er ook kritische of bezorgde geluiden zijn vanuit de omgeving, is er wel ruimte voor gesprek.
Verder wordt er kort stil gestaan bij het doel van de omgevingsraad. Het doel van de omgevingsraad is niet om mensen te overtuigen. Maar aan de hand van de omgevingsraad kan de omgeving op een gestructureerde wijze betrokken zijn bij het windpark.
2. Vanuit de omgevingsraad wordt er gevraagd of de twee windmolens langs de A1 in de gemeente Deventer van Pure Energie zijn en of dit project te vergelijken is met Windpark Langeveen? Verder wordt er door de omgevingsraad gevraagd of Pure Energie nog andere vergelijkbare projecten in ontwikkeling heeft.
→ Windpark Kloosterlanden (Deventer) is een bestaand windpark van twee windmolens en wordt kort toegelicht. Pure Energie is voor driekwart eigenaar van het windpark. De overige aandelen zijn in handen van Deventer Energie, dat dus voor 25 procent eigenaar is van het windpark. In die zin is het windpark vergelijkbaar met het initiatief Windpark Langeveen. Bij Windpark Langeveen is er namelijk ruimte voor inwoners uit de omgeving om mee te investeren en zo voor 25 procent eigenaar te worden van Windpark Langeveen. Er zijn wel enkele verschillen tussen Windpark Kloosterlanden en Windpark Langeveen. Het omgevingsproces is bijvoorbeeld toentertijd anders georganiseerd en de afmetingen van de windmolens van Windpark Kloosterlanden verschillen van de beoogde afmetingen van de windmolens van Windpark Langeveen.
Een min of meer vergelijkbaar project als Windpark Langeveen is een ander initiatief van Pure Energie in Twente, namelijk het project Wind voor Buren in de gemeente Hof van Twente. Dit is een initiatief voor twee moderne windmolens waarbij soortgelijke afmetingen van windmolens worden beoogd zoals bij Windpark Langeveen en is er ook ruimte voor lokaal eigendom..
Wind voor Buren is al wel verder dan Windpark Langeveen, hier is namelijk al een uitgebreid omgevingsproces doorlopen en in mei van dit jaar een principeverzoek ingediend.

3. Vanuit de omgevingsraad wordt er aangegeven dat op internet veel verschillende informatie is te vinden ten aanzien van windenergie en de werking van windmolens. Het is daardoor moeilijk om grip te krijgen op de materie, bijvoorbeeld op het aspect slagschaduw.
 - De initiatiefnemers van Windpark Langeveen kunnen zich dat goed voorstellen. Dit is ook één van de redenen waarom de initiatiefnemers een omgevingsraad hebben voorgesteld. Op deze manier kunnen verschillende aspecten, bijvoorbeeld slagschaduw, op een gestructureerde manier worden behandeld zodat de omgeving inzicht krijgt over de impact van dit windpark op de omgeving.
4. De omgevingsraad geeft aan dat ze het belangrijk vinden dat er meer mensen zitting nemen in de omgevingsraad. Dit is ook de reden waarom ze enkele mensen uit de omgeving hebben benaderd om ook zitting te nemen in de omgevingsraad. De reacties hierop waren wisselend.
 - De initiatiefnemers van Windpark Langeveen geven aan dat ze het fijn vinden dat de deelnemers in de omgevingsraad meer mensen voor de omgevingsraad hebben benaderd en dat het mensen vrij staan op hierin zitting te nemen ongeacht standpunt ten aanzien van Windpark Langeveen. Voor vragen over de omgevingsraad kunnen mensen altijd contact opnemen met de initiatiefnemers.

2. Toelichting op stand van zaken Windpark Langeveen door initiatiefnemers

Er wordt aan de hand van de presentatie een toelichting gegeven op de stand van zaken van Windpark Langeveen.

Er wordt hierbij ingegaan op de stappen die zijn gezet in het contact met de omgeving. Verder wordt er stil gestaan bij de stand van zaken inzake het Windbeleid van de gemeente Tubbergen.

Daarnaast wordt de rol van de provincie en de stand van de zaken met betrekking tot het Verdrag van Meppen besproken.

5. De omgevingsraad vraagt of de locatie van het plangebied van Windpark Langeveen in het zoekgebied van de gemeente ligt.
 - De gemeente heeft concept Windbeleid opgesteld. Hierin zijn enkele zoekgebieden aangewezen. De locatie van Windpark Langeveen bevindt zich één van de zoekgebieden die worden aangegeven in het concept Windbeleid.
6. Er wordt gevraagd of rondom de Ossendijk ook mogelijkheden voor windenergie liggen.
 - De gemeente Tubbergen heeft de mogelijkheden binnen de zoekgebieden technisch laten onderzoeken door een extern adviesbureau. Hier is het plangebied van Windpark Langeveen naar voren gekomen. Uit deze analyse is ook naar voren gekomen dat er nabij de Ossendijk in theorie technische ruimte ligt. Deze ruimte is echter dusdanig beperkt, dat dit enkel een theoretische locatie betreft en niet geschikt is voor de ontwikkeling van windmolens.
7. Er wordt gevraagd hoeveel tussenafstand tussen windmolens moet worden aangehouden.
 - Uitgaande van de beoogde afmetingen van de windmolens bij Windpark Langeveen moet er zo'n 500 meter tussenafstand tussen de windmolens worden aangehouden. Deze afstand moet worden aangehouden om windafvang tussen windmolens te voorkomen. Daarnaast dient deze afstand te worden aangehouden om turbulentie en daarmee slijtage van windmolens te voorkomen.
8. Er wordt stil gestaan bij de reacties uit de omgeving. Ten tijde van de bekendmaking van het initiatief werd er veel gesproken over het initiatief in het dorp. Gezien de prille status van het initiatief is het op dit moment minder onderwerp van gesprek in Langeveen.
 - De initiatiefnemers van Windpark Langeveen lichten de stappen toe die tot nu toe zijn gezet in het omgevingsproces. Niet iedereen is enthousiast over het initiatief, maar er is ruimte voor gesprek. Twee belangrijke punten die tot nu toe naar voren komen in de verschillende gesprekken met de omgeving zijn:
 1. Wat merk ik ervan? Wat is de impact op de omgeving?

2. We vinden het belangrijk dat het dorp Langeveen er wat aan heeft. Kan ik er voordeel van hebben?
9. Er wordt vanuit de omgevingsraad gevraagd of de dorpsraad van Langeveen ook is benaderd.
→ De initiatiefnemers geven aan dat de dorpsraad van Langeveen is benaderd. De initiatiefnemers hebben richting de dorpsraad aangegeven dat ze altijd bereid zijn tot gesprek en hiervoor een afspraak kan worden gemaakt. De dorpsraad heeft aangegeven hierop terug te komen, indien er behoefte is aan gesprek.
10. De omgevingsraad vraagt of er partijen zich hebben gemeld om de ruimte die er voor lokaal eigenaarschap binnen het initiatief is in te vullen. Er wordt aangegeven dat de voorkeur ligt bij een zo lokaal mogelijke partij: 'het is onze wind'.
→ Op dit moment zijn er geen afspraken gemaakt met een partij die het lokaal eigendom kan invullen. Er zijn wel partijen die beginnende interesse hierin hebben getoond bij de initiatiefnemers. Het is een kans voor de omgeving, maar de omgeving moet er wel wat voor doen.
11. Vanuit de omgevingsraad wordt er gevraagd naar de recyclebaarheid van de windmolens. Dit kwam ook aan de orde tijdens de informatieavond. Zijn alle onderdelen te recyclen, hoe zit het bijvoorbeeld met de recyclebaarheid van de generator?
→ Het overgrote deel van een windmolen is momenteel al recyclebaar. De materialen zoals de mastdelen en bijvoorbeeld de generator, zijn terug te brengen naar de afzonderlijke materialen. Enkel de wieken zijn lastig te recyclen, alhoewel de verwachting is dat hiervoor een oplossing wordt gevonden.

3. Voorstel voor uitgangspunten omgevingsraad bespreken (zie bijlage)

Voorafgaand aan de bijeenkomst is een voorstel voor de uitgangspunten voor de omgevingsraad met de leden van de omgevingsraad gedeeld. Deze uitgangspunten worden doorlopen en kort toegelicht door de initiatiefnemers. De omgevingsraad heeft hier voor nu geen verdere opmerkingen op het voorstel. In het verlengde van de toelichting op de stand van zaken (met name de formele rol van de provincie) stellen de initiatiefnemers voor om een kleine wijziging door te voeren in het voorstel. Deze gewijzigde versie zal weer opnieuw met de omgevingsraad worden gedeeld.

12. Vanuit de omgevingsraad wordt aangegeven dat het de voorkeur heeft dat zich meer mensen aanmelden vanuit de omgeving voor de omgevingsraad.
→ De initiatiefnemers begrijpen dat en hebben dezelfde voorkeur. Dit verslag zal gedeeld worden via de nieuwsbrief en de projectwebsite van het initiatief. De omgevingsraad wordt dan tastbaarder en concreter, wellicht zorgt dat ervoor dat ook anderen zich alsnog aanmelden.

4. Suggesties van deelnemers omgevingsraad voor bespreekpunten in volgende overleggen

In het met de omgevingsraad gedeelde voorstel met uitgangspunten voor de omgevingsraad zijn een aantal mogelijke bespreekpunten opgenomen. Dit is geen uitputtende lijst, maar dit geeft een indicatie waarover de omgevingsraad kan spreken.

13. Vanuit de omgevingsraad wordt aangegeven dat het belangrijk is om de impact van het windpark op de omgeving in beeld te brengen, bijvoorbeeld voor de aspecten geluid en slagschaduw. Het is belangrijk om hierin een verdiepingsslag te maken en daarbij in te gaan op de algemene werking van bijvoorbeeld slagschaduw, maar dit ook specifiek te maken voor omgeving rondom Windpark Langeveen. Maak zo concreet mogelijk wat de impact is van Windpark Langeveen op de directe omgeving. Ook wordt voorgesteld dat ervaringen van omwonenden van windmolens worden gedeeld.
→ De initiatiefnemers geven een korte toelichting op de werking van slagschaduw en geluid van windmolens. De initiatiefnemers gaan hierbij in op onder andere de afwezigheid van een

verband tussen grotere afmetingen van windmolens en milieueffecten zoals de mate van geluidsniveau. Voor de mate van geluidsniveau zijn niet de afmetingen van windmolens bepalend, maar het specifieke windmolentype.

Daarnaast geven de initiatiefnemers aan dat het goed mogelijk is om aan de hand van locatiespecifieke onderzoeken deze verdiepingsslag te maken. Zo kan heel concreet in beeld worden gebracht wat de impact van bijvoorbeeld slagschaduw op de directe omgeving is. Er kunnen bijvoorbeeld slagschaduwkalenders worden gemaakt. Het is dan mogelijk om voor een woning in te schatten op welke dagen en welke tijden er in potentie slagschaduw kan ontstaan.

Ook voor het aspect geluid kan goed een verdiepingsslag worden gemaakt.

Ervaringen van omwonenden van windmolens kunnen ook worden gedeeld. Zo zijn er onder andere recent onderzoeken gedaan onder grote groepen omwonenden van windmolens naar hun ervaringen met en belevingen van de windmolens.

14. Vanuit de omgevingsraad wordt aangegeven het wellicht een idee is om een excursie te organiseren naar een windpark. Het is belangrijk dat de omgeving een zo compleet mogelijk beeld krijgt van de effecten van windmolens. Het moment dat de excursie naar het windpark plaatsvindt, is hierbij belangrijk.

→ De initiatiefnemers geven aan dat de planning van een excursie aan een windpark een vervolgactie is die wordt opgepakt. De suggestie om rekening te houden met de timing van de excursie zodat de omgeving zo goed mogelijk kennis kan maken met (de effecten van) windmolens wordt hierbij meegenomen.

Er wordt stilgestaan bij de informatie die beschikbaar is over de onderzoeken naar gezondheidseffecten van windmolens. Hierover is al veel bekend, er is internationaal hier ook veel onderzoek naar gedaan, geven de initiatiefnemers aan. Windmolens maken mensen niet automatisch ziek, maar kunnen wel hinder veroorzaken.

Het RIVM heeft onlangs op verzoek van het ministerie naar aanleiding van maatschappelijke discussie de afgelopen jaren in beeld gebracht wat voor aanvullend gezondheidsonderzoek mogelijk is. Dat rapport is zeer recent gepubliceerd. Naar aanleiding van deze verkenning door het RIVM worden een tweetal vervolgonderzoeken uitgevoerd. Dat zijn een uitgebreidere dosiseffect-relatie (bij welk geluidsniveau hebben gemiddeld hoeveel mensen hinder?) en een onderzoek of er meer gezondheidsklachten zijn in gebieden waar reeds windmolens staan.

5. Vervolgacties bepalen

De vervolgacties uit dit overleg worden doorlopen. De initiatiefnemers maken een verslag van de eerste bijeenkomst van de omgevingsraad. Dit verslag wordt inclusief de presentatie gedeeld op de projectwebsite en er wordt melding gemaakt in een nieuwsbrief over de start van de omgevingsraad. Verder geven de initiatiefnemers aan dat ze blijvend stappen zullen nemen die het windpark in beweging houden.

15. Er is ruimte voor lokaal eigenaarschap binnen het initiatief. Wat houdt het in als je hierin instapt als initiatiefnemer?

→ Inwoners uit de omgeving kunnen mee-investeren en kunnen op deze manier gezamenlijk eigenaar worden van 25 procent van het windpark. Dit gebeurt doorgaans dat hiervoor een energiecoöperatie wordt opgericht. Via de energiecoöperatie kan de omgeving mee-investeren in Windpark Langeveen en rendement op deze investering behalen. Verder is het gebruikelijk dat een deel van het rendement van het coöperatieve deel wordt besteed aan nieuwe projecten in de omgeving.

Pure Energie werkt in meerdere projecten samen met energiecoöperaties. Om dit verder vorm te geven, heb je een groepje koplopers nodig met gevoel voor de materie en/of projectontwikkeling. De ruimte voor de omgeving om hierin mee te doen is er binnen

Windpark Langeveen. Het is uiteindelijk aan de omgeving om dit zelf actief op te pakken en verder vorm te geven.

16. Hoe is geborgd dat het windpark na afloop wordt ontmanteld?

→ Dit is een vergunningsvereiste en wordt daarnaast geborgd in afspraken met het bevoegd gezag (anterieure overeenkomst) en grondeigenaren.

6. Rondvraag

Er zijn geen vragen voor de rondvraag.

7. Afsluiting

De bijeenkomst wordt afgesloten. Er wordt afgesproken dat de initiatiefnemers eind oktober contact opnemen met de omgevingsraad om afstemming te zoeken over het vervolg van de omgevingsraad.